

Зараз у Решетилівці функціонує Всеукраїнський центр вишивки та килимарства, який є культурно-просвітницьким, мистецьким, науково-дослідним закладом культури, що належить до сфери управління Міністерства культури та інформаційної політики України [4-7].

Центр є бюджетною установою, який створений відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2018 року №987 «Про утворення державної установи «Всеукраїнський центр вишивки та килимарства» на базі фабрики імені Клари Цеткін в м. Решетилівка, з метою відродження вишивки і килимарства, як найстаріших ремесел України, що розвиваються лише в історичних осередках вишивки і килимарства України.

19 травня 2019 року на День Європи у Центрі відчинила двері виставкова зала у якій представлені вироби декоративно-ужиткового мистецтва.

Перелік використаної літератури

1. Решетилівка. Відновлення килимарства. URL: <https://ukrainer.net/kylymarstvo/>
2. Полікарпов І. С., Стефанюк Є. М., Тимченко О. О. Вироби народних промислів України. Львів: Видавництво ЛКА, 2003. 306 с.
3. Збереження стародавніх традицій. URL: <https://bigggidea.com/project/zberezhennya-starodavnih-traditsij/>
4. На Полтавщині відкрили Всеукраїнський центр вишивки та килимарства. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-na-poltavshchyni-vidkry-ly-vseukrainskyu-center-vyshyvky/29949893.html> (дата звернення: 15.11.2019).
5. Уряд схвалив створення Всеукраїнського центру вишивки та килимарства. URL: <http://www.adm-pl.gov.ua/news/uryad-shvaliv-stvorennya-vseukrayinskogo-centru-vishivki-ta-kilimarstva>.
6. Нові робочі місця – на Полтавщині відкриють «Всеукраїнський Центр вишиванки та килимарства». URL: <https://www.0532.ua/news/2177027/novi-roboci-misca-na-poltavsini-vidkriut-vseukrainskij-centr-visivanki-ta-kilimarstva>.
7. Всеукраїнський центр вишивки та килимарства URL: <https://www.facebook.com/pg/VSEUKRAINSKYITSENTR/posts/>.

УДК 378.04:7.012]:75

РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КОЛЬОРОЗНАВСТВА

Усенко Олена Анатоліївна

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
м. Полтава

Анотація. У статті розглядається проблема колористичної підготовки студентів у вищих навчальних закладах. Аналізуються шляхи розвитку вмінь досягати психофізіологічного впливу на людину та створювати певне враження за допомогою колірної вишивки.

Ключові слова: естетика, смак, кольорознавство, дизайнер.

Завдяки сприйманню творів мистецтва та безпосередньо у процесі творчості людина активізує фантазію, стимулює творчу уяву та образне мислення. Дизайн надає багато можливостей для духовного розвитку та естетичного зростання особистості майбутніх

фахівців. Наразі великого значення набуває виховання у студентів художньої культури, розвиток творчого мислення, формування естетичного смаку.

Естетичний смак пов'язаний зі сприйняттям предмета, явища чи твору мистецтва в їх цілості. Він надає людині можливість більш тонко оцінити естетичну вартість явища або предмета. Естетичний смак характеризують почуття міри, гнучкість і стійкість оцінок, широта сприйняття. Він розвивається, удосконалюється, тобто залежить від всього комплексу знань і усіх факторів розвитку особистості. Розвинений смак є завжди чуйним і вимогливим до гармонії форми і змісту і явищі чи предметі, виступає як найважливіша передумова сприйняття творів мистецтва і вірної їх оцінки.

Проблема виховання естетичного смаку все частіше привертає увагу дослідників, оскільки естетичний смак та його формування відіграють велику роль у збереженні морального здоров'я суспільства, його духовності. За останні півстоліття психолого-педагогічна література поповнилась цілим рядом фундаментальних наукових праць, в яких висвітлювалися різні аспекти проблеми виховання естетичних смаків студентської молоді.

Набутий естетичний досвід формує людину з високою культурою й гамою відчуттів, приводить до вдосконалення інтелекту. Важливу роль при художньо-естетичній підготовці майбутніх дизайнерів відіграють дисципліни, в межах яких вивчають аспекти сприйняття та використання кольору.

Проблему колористичної підготовки студентів у вищих навчальних закладах досліджували Л. Бичкова, Т. Печенюк, С. Прищенко та інші науковці. Проблему змісту навчання кольорознавству майбутніх фахівців мистецького профілю порушено в наукових працях С. Алексєєва, О. Зайцева, Л. Миронової, М.Ладоненко, О.Музики та інших художників-педагогів. Науковці наголошують на розвитку здібностей студентів до сприйняття колірної єдності й створення грамотного колористичного зображення, що ґрунтується на оволодінні базовими знаннями про колір, його сприйнятті, символіці й семантиці, інтерпретації на прикладах в автентичних творах образотворчого мистецтва [5].

Т. Печенюк визначає такі основні завдання вивчення кольорознавства студентами:

- ознайомлення студентів з основними категоріями та поняттями теорії кольору;
- вивчення властивостей кольорів, способів та законів змішування з метою застосування у мистецькій практиці;
- з'ясування об'єктивних та суб'єктивних закономірностей кольоросприйняття як основи кольорової організації площинного та просторового середовища;
- визначення засад кольорової гармонії, як важливого чинника образно-емоційної основи твору [8].

Сучасне кольорознавство як наука про колір охоплює відомості про природу кольору, класифікацію й загальну характеристику кольорів, прийоми їх змішування, колорит, кольорову гармонію, мову кольору та культуру кольору [5].

Колір не тільки надає важливу інформацію про предмет, але й має здатність викликати думки та почуття. Відомості науки про колір використовуються майже в усіх видах мистецтва.

Психологічний аспект сприйняття кольору пов'язаний з емоційним, соціально-культурним та естетичним. Колірний зір людства пройшов тривалий шлях еволюції разом з розвитком суспільства, культури та мистецтва, він постійно розвивався та збагачувався новим досвідом [9].

Відчуття та сприйняття кольору — єдиний процес, але для естетичного сприйняття кольору необхідно мати достатньо розвинуті естетичні здатності. А для цього потрібна планомірна, систематична, цілеспрямована виховна робота з самого раннього дитинства [9].

Колір, кольорове поєднання фарб – найважливіші художньо-виразні засоби живопису, завдяки яким формується духовна культура особистості, учні залучаються до загальнолюдських цінностей, у них розвивають здатність відчувати й відгукуватись на прекрасне й потворне в житті та мистецтві. Вивченням основ кольору розкривається простір

пізнання навколишнього світу, розвивається зорова культура, виховується естетичний смак, гармонізується особистість [7].

О. Фурса зазначає, що формування художньої культури майбутнього фахівця з дизайну залежить від змісту образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва, в основу якого покладено досвід, традиції минулого, сучасні ідеї естетичного вираження просторових форм, важливих для розвитку дизайнерської творчості, від вимог дизайнерських установ, суспільства до професійної компетентності дизайнерів. Автор вважає, що такі дисципліни, як: живопис, графіка, скульптура, композиція, кольорознавство, – забезпечують високий рівень розвитку образного мислення, творчих якостей особистості майбутнього дизайнера [10].

Уміння за допомогою колірного вирішення досягати психофізіологічного впливу на людину та створювати певне враження визначається знаннями з оптики, семантики та символізму, які засвоюються студентом протягом курсу «Кольорознавства», а також створенням власних творчих робіт і їх наступним аналізом.

Для розвитку вміння впливати на емоційно-чуттєвий стан глядача студенту необхідно аналізувати чужі й власні роботи: як колір впливає на нього, визначення суб'єктивного ставлення до колористичної гами, створювати творчі роботи на передачу тепла і холоду, на асоціації та протилежні за змістом поняття (легкий – важкий, м'який – жорсткий), неформальні композиції з використанням складних колірних гармоній [6].

Першочергове завдання викладання курсу “Кольорознавство” у закладах вищої освіти – навчити майбутнього дизайнера бачити в прекрасне у навколишньому світі, щоб він любив сам процес праці й відчував красу творчості. Науковці визначають декілька компонентів виховання естетичних смаків студентів.

Когнітивний компонент передбачає наявність відповідних знань з історії мистецтва, композиції, семантики образів, техніки та матеріалу тощо. У процесі реалізації когнітивного компонента, важливо не лише сформуванню естетичні знання, а й перетворити їх на переконання.

Наступний компонент виховання естетичних смаків студентів - почуттєво-емоційний. Важливим засобом виховання естетичних смаків молоді на цьому етапі є навчально-методичне та технічне забезпечення занять.

Ще один важливий компонент виховання естетичних смаків – діяльнісно - розвивальний – полягає в орієнтації особистості майбутнього дизайнера на діяльність, на процес творення естетично довершеного виробу. Специфічна роль естетичної діяльності у культурному процесі полягає в тому, що в ній проявляються почуття, смаки та ідеали. Це можливо, по-перше, якщо у студентів є потреба і вміння творити за законами краси, по-друге, якщо вони вміють відчувати насолоду, виконуючи роботу.

Від цих компонентів виховання естетичного смаку студентів певною мірою залежить професіоналізм майбутнього фахівця-дизайнера, зростання рівня його естетичної культури.

Отже, формування особистості майбутнього фахівця-дизайнера з гармонійно поєднаними професійними, морально-естетичними, психологічними якостями, в умовах освітнього процесу, забезпечується цілеспрямованою виховною роботою. Естетичне виховання розглядається як один із важливих напрямів у процесі реалізації завдань вищої школи. Важливу роль у забезпеченні результативності підготовки та естетичного виховання студентів відіграє вивчення кольорознавства та творче використання набутого досвіду у практичній діяльності.

Перелік використаної літератури

1. Агостон Ж. Теория цвета и ее применение в искусстве и дизайне. Москва : Мир, 1982. 184 с.
2. Иттен И. Искусство цвета. Москва : Изд. Д. Аронов, 2004. 95 с.

3. Ладоненко М. Робоча програма дисципліни «Кольорознавство» для студентів за напрямом підготовки 0202 «Мистецтво», спеціальністю 5.02020701 «Дизайн». URL : http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9666/1/M_Ladonenko_DZ_Koloroznavstvo_UK_RNP.pdf
4. Мета і завдання викладання ом в школі на сучасному етапі. URL : <https://studfiles.net/preview/5601405>
5. Музика О. Етнічний аспект колористики. URL : <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/1332/1/>
6. Миронова Л. Н. Цветоведение. Минск: Вышэйшая школа, 1984. 285 с.
7. Овсійчук В. Українське малярство Х-XVIII століть. Проблеми кольору. Львів : Ін-т народознавства НАН України, 1996. 480 с.
8. Печенюк Т. Кольорознавство : підручник [для вищ. навч. закл.]. Київ : Грані -Т, 2010. 192 с.
9. Прищенко С. Кольорознавство : навч. посіб. / за ред. Є.А. Антоновича. Київ : ДАКККіМ, 2009. 358 с., іл.
10. Фурса О. О. Організаційно-педагогічні засади навчально-виховного процесу у мистецькому коледжі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / О. О. Фурса ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. К., 2005. 21 с.

УДК 159.9:75-027.233.2

СКЛАДОВІ ТВОРЧОГО УСПІХУ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ

Пилипенко Катерина,
Полтавська гімназія №33 Полтавської міської ради Полтавської області
м. Полтава

Анотація. У статті розглядаються особливості шляху митця до кожної своєї творчої роботи. Аналізуються роль знань про матеріали для образотворчого мистецтва, процеси, які відбуваються під час виконання мистецьких робіт.

Ключові слова: образотворче мистецтво, творчість, складові.

Мистецтво у житті дитини та підлітка – це не тільки проведення вільного часу із задоволенням, а і спосіб вираження внутрішнього світу, почуттів та емоцій. Творчість розвиває, як зорове сприйняття, так і фантазію. Невід’ємною частиною культури, одним із визначальних її проявів є образотворче мистецтво. Тисячоліттями мистецтво займало одне з пріоритетних місць за силою впливу на особистісний розвиток людини та її виховання. Високорозвинені цивілізації ставили і продовжують ставити мистецтво у центрі всієї освіти, розуміючи його унікальні можливості для розвитку духовності та інтелекту, універсальну доступність різних форм творчості для сприйняття і засвоєння з ранніх років дитинства. Малювати, ліпити, вишивати можна вдома з батьками та з допомогою відео ресурсів у мережі Інтернет. Але особливістю гурткової роботи є не тільки добровільний характер відвідування, а і дружня атмосфера, в якій створюються фантастичні вироби. А вчитель стає найближчим другом та провідником у світ мистецтва.

Малювання і розпис – лише на перший погляд здаються легкими і без особливих нюансів. Митець приходиться до кожного свого виробу тільки через довгий шлях вивчення історії, аналізу робіт інших майстрів, опановування основних елементів. Від того, як ставиться дитина до маленької речі, залежить її ставлення до великого світу. Необхідно навчити дітей змалечку бачити за кожною річчю її історію, характер, якусь таємницю. Тож і навчання